# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0409U002644

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 15-06-2009

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Латишева Олександра Володимирівна

2. Latisheva Olexandra Volodymyrivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 07.00.01

**Назва наукової спеціальності:** Історія України

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 29-05-2009

**Спеціальність за освітою:** 7.030301

**Місце роботи здобувача:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 64.051.10

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

**Код за ЄДРПОУ:** 02071205

**Місцезнаходження:** майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

**Код за ЄДРПОУ:** 02071205

**Місцезнаходження:** Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи,4

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 03.09

**Тема дисертації:**

1. Християнська Церква та релігійне життя у візантійському Херсоні (VI – X ст.)

2. Christian Church and Religious Life in Byzantium Kherson (VI - X centuries)

**Реферат/анотація:**

1. Об'єкт дослідження – християнська Церква візантійського Херсона VI - X ст. Мета дослідження – аналіз основних рис ранньосередньовічної християнської Церкви в Херсоні і релігійного життя херсонітів в умовах становлення християнської Церкви як релігійної організації в ранньосередньовічний період. Методи дослідження – метод критичного аналізу, порівняльний, порівняльно-історичний методи, структурно-функціональний аналіз, метод моделювання, метод архітектурно-типологічного співставлення, метод ретроспекції. Практичне значення роботи полягає в можливості використання її результатів для написання узагальнюючих наукових і популярних робіт з історії ранньосередньовічного Херсона, загальних і спеціальних курсів, підготовці тематичних експозицій відповідних музеїв і створення сайтів в мережі Internet, присвячених історії Візантії і її провінцій, а також історії православ'я і християнської Церкви. У дисертації вперше із залученням широкого кола джерел здійснено комплексне дослідження християнської Церкви та релігійного життя у візантійському Херсоні VI – X ст. Зроблено історіографічний огляд основних проблем вивчення цього періоду історії Херсона. Встановлено структуру християнської Церкви і місце, яке

займала Херсонська кафедра на протязі VI – X ст. Визначається соціальний склад і чисельність херсонського духівництва в раннє середньовіччя. Значна увага приділяється опису і класифікації культових архітектурних пам'яток і розгляду особливостей реконструкції основних типів сакральної архітектури. Враховуючи літургійні особливості храмів і дані письмових і археологічних джерел Херсона, розглядається ранньовізантійське богослужіння в храмі і просто неба. У роботі окремо досліджено культи святих мощів, вторинних реліквій і святих мучеників в Херсоні, а також на прикладі херсонських матеріалів виділено відмінності меморіального та мартиріального культів. Значну увагу приділено особливостям і специфіці релігійних обрядів Херсона на прикладі таїнств хрещення, миропомазання, постригу, водосвяття, єлеосвячення і чину поховання.

2. The object of study – Christian Church of Byzantium Kherson (VI - X centuries). The purpose of study is the analysis of the basic features of early dark ages christian Church in and religious life of Kherson's inhabitants in conditions of christian Church formation as religious organization in early dark ages period. The methods: method of the critical analysis, comparative, comparative-historical methods, structurally functional analysis, method of modeling, method of architectural-typological comparisons, method of retrospective. The practical value of the work: consists in an opportunity of use of its results for a spelling of generalizing scientific and popular works on a history of early dark ages Kherson, general and special courses, preparation of thematic expositions of museums and creation of sites in Internet, devoted history of Byzantium and its provinces, and also history of orthodox and christian Church. In the dissertation on the basis of studying a wide complex of sources and the scientific literature the Christian Church and religious life of Byzantium Kherson VI-X centuries are analyzed. It is fulfilled the historiographical review of studying basic problems of this period in the history of Kherson. The structure of christian Church and the place which was occupied by the Kherson department during the VI - X centuries are defined in the thesis. A social structure and quantity of the Kherson clergy in early dark ages is determined. Special attention is spared to the description and classification of buildings for public worship and to the main features of reconstruction of basic types of sacral architecture. The early Byzantine rite in a temple and outdoors is examined, according to liturgical features of temples and writing materials of archaeological sources of Kherson. The cults of holy relicts, secondary relicts and sainted martyrs in Kherson are separately investigated in the work. On the example of Kherson's materials the differences between memorial and martyrium cults are marked out. Considerable attention is payed to features and specific of liturgical rites of Kherson on the example of the office of Baptism, Chrismation, office of consecration of myrth oil and water, and obsequial rites.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сорочан С.Б.

2. Sorochan S.B.

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.02

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Болгов М.М.

2. Болгов М.М.

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.02

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лиман С.І.

2. Лиман С.І.

**Кваліфікація:** к.і.н., 07.00.02

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Калініченко В.В.

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Калініченко В.В.

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.